

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzema nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 232.

V Ljubljani, v sredo 9. oktobra 1889.

Letnik XVII.

Katoliška srednja stranka.

To zadevo razpravlja „Grazer Volksblatt“ v celi vrsti člankov ter konečno sklepa: „Prašati se moramo, ali so razmere toli razvite, da bi morala katoliško-konservativna stranka kreniti z dosedanje poti. Govorimo le v lastnem imenu ter moremo le svoje nazore in domnevanja izraziti gledé tega, kaj bo storil naš klub. Toliko se nam zdi gotovo, da se našim parlamentarnim zastopnikom ni še treba načelno zabračati, da jim ni treba še zapustiti samoupravno zastavo, žrtvovati načelo narodnostne enakopravnosti. Ni ga vzroka, ki bi opravičeval tak korak. Mladočehi? Panslavizem? Dosedanja brezvspešnost katoliških teženj?

Ostanimo najprvo pri tem vprašanju. Takó imenovani „ostrejši ton“, v kolikor vlada po časopisju, na kratko odgovarja: „Železni obroč ni ničesa prinesel, tedaj iz njega! Ustanovimo nove zveze!“ Opitz in tovariši hočejo imeti popolnoma drugačen klub kakor mi; vedno kličejo po klubu, ki bi moral na vsak način stopiti v opozicijo sedanji vladi in bi ničesa ne imel skupnega z narodnim klubom. V načelu: Opozicija — brez slovanske pomoči, tedaj prizvanje nemško-liberalne zmage — in „neodvisnost“ od narodnih klubov, tedaj odpoved njihovi podpori. Reklo se bo skoraj gotovo: Ne osamljenje, marveč le zveza od slučaja do slučaja; sedaj z levico, sedaj zopet z desnico. Tu pa nas bodo tako prvi kakor drugi popolnoma opravičeno ravno gledé naših najbistvenejših želj zapustili, rekoč: „Saj ne spadate k nam, obžalujemo, toda ne dá se nič storiti.“ Ono, kar se nam sedaj s težkim srecem ne upajo z ozirom na Mladočeha dati, odklonili bodo potem „a limine“, ako jim ne bo ugajalo. In ali moremo pred sodnim stolom svoje vesti opravičiti, da na večne čase vsem ostalim državnim strankam odtujimo katoliško stranko? Vstrajamo pri tem: Dobro je, da se ustanovi močan katoliški klub, ki bi v okvirju desnice, kolikor treba, pritiskal z naglašanjem

svojih tirjatev in lojalnim podpiranjem samoupravnih načel.“

Takó napominani graški list. Temu dostavljajo pa „Pol. Fragm.“:

„Ali so pa tukaj navedeni pogoji in zaključki tudi pravi? Ali pozna graški list parlamentarno taktiko? Katera stranka bo pa poklicana, da osnuje novo vlado, če manjka stari vladi parlamentarna večina? Kolikor je nam znano, vedno le ona stranka, ki ima večino. Kdo ima pa v avstrijskem državnem zboru večino brez nemških konservativcev? Nikdo, niti desnica, niti levica. In to je merodajno. Po našem mnenju bi nemški konservativci nikakor ne smeli takoj stopiti v opozicijo zoper vlado in državnozbornsko desnico, pač pa naj se združijo, razjasnijo svoje želje vladi in državnozbornski večini ter prašajo, ali jih hočeta izpolniti ali ne in do katere dóbe se bodo v razpravo predložili slučajni novi zakoni.“

Če sta vlada in desnica pripravljene, pogajati se na tej podlagi, dobro, če ne, potem se mora potrkati na levičarske duri, in tu se bo takoj pokazalo, kakošne so razmere, od katere strani smejo nemški konservativci več pričakovati. Naši liberalci niso več taki napadniki cerkve, kakor leta 1868.

Toda tudi v slučajih, ko bi levičarji odklonili tirjatve nemških konservativcev, potegniti se bo moral zanje kak tretji faktor, da se sploh vzdrži parlamentarni sistem.

Takó je s to stvarjo. Pred vsem velja, da se pride iz zagate, v katero je prišel Liechtenstein zapeljal nemške konservativce, kajti v tej ulici jih čaka gotov pogin. Dejanje mora to storiti, ne besede. Če vojskovodja vidi, da ne more z ene strani premagati trdnjavo, poskusi to z druge strani. Takó morajo tudi nemški konservativci postopati, ne pa tam obsedeti, kjer so že deset let zastoj sedeli. Že priprosti poskus z drugo taktiko bo položaj predrugačil. Pokazati pa je treba resnobe, odpraviti se ne smejo dati s praznimi obljubami.

Vlada in državnozbornska desnica dobro veste, za kaj se gre, kaj tvegate, in gotovo se bode te premislili, predno pustite, da odidejo nemški konservativci. Ako pa ne bode te ničesa storili, potem se mora z najskrajnejšim poskusiti, kajti slabije, kakor je, sploh ne more za nemške konservativce postati. Če se pa sedaj nič ne zgodi, potem bodo v dveh letih Poljaki nastopili dedščino, in potem vé sam Bog, kaka osoda čaka nemške konservativce.“

Tako imenovana dva lista.

Pastirski list

prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega.

(Dalje.)

Predragi v Gospodu! Očetova bridkost je tudi bridkost otrok; njegova nevarnost tudi naša nevarnost; sramota, katero zaradi vere njemu napravljajo, zadeva tudi vse tiste, katere veže z njim ista vera. Ker boj, ki se bije proti sv. Očetu, ne velja njegovi osebi, ampak veri, katero mora po božji naredbi varovati; in ker je ta vera prav naša vera, zato velja boj tudi nam. Hudo bi se motili, ko bi ménili, da ne zadeva osoda papeža in rimske stolice tudi nas. Hočejo udariti pastirja, da bi tem ložje čedo razkropili; zvezati hočejo čuvaja svete vere, da bi tem ložje sejali seme nevere; omajati hočejo temelj, da bi toliko gotoveje porušili nanj postavljeno poslopje. To je namen vseh napadov na papeža prav do ostudnostij, s katerimi so ga sramotili binškošne praznike. Rim, nekdanje mesto brezštevilnih mučencev za sv. vero, češ, naj postane sedaj zavetišče brezvercev; in cerkveno središče krščanstva — ognjišče novega paganstva. Jasno nam to oznanjuje govori polni sovraštva in žolča, ki so se glasili o razkritju spomenika in ki so z neko strašansko odkritostjo priznavali, da to slavljenje odpadnika velja novi veri; veri, v kateri ne vlada in ne zmaguje več neumrljivi Bog, ampak boginja „pamet“.

LISTEK.

Vôdno društvo.

Veseloigra v 3 dejanjih. Češki spisal dr. J. Štolba; s pisateljevim dovoljenjem preložil Fr. Gestrin.

Da izpolnimo včerajšnje svojo obljubo, hočemo danes nekoliko podrobneje govoriti o igri, ki se je kot prva predstava v letošnji sezoni v nedeljo predstavljala na odru ljubljanske čitalnice.

Da Talija naša ni ravno razneženo in razpestovano dete, znana je stvar. A biti tudi ne more drugače, kajti do zadnjega časa brigalo se je naše občinstvo bore malo za slovenske predstave in „Dramatično društvo“, ki se je imelo in se ima boriti z raznolikimi zaprekami, kot z nedostatkom primerne odra itd., radi svojega gmôtnega stanja ni moglo, dasi se je na vso moč trudilo, ustrezati vsem zahtevam. Tako n. pr. so se do novejšega časa na našem odru ponavljale vedno iste drugje že davno zastarele igre, igre, ki velikokrat niso bile pisane v duhu in po razmerah slovenskega občinstva ter so tako rekoč same že odganjale poslušalce izpred odra.

Razun tega bilo je še drugih nedostatkov dovolj, o katerih nočemo buditi trpkih spominov, kajti sedaj obrača se na boljše, oni nedostatki ginejo, o čemur

so nam svedok zvečine predstave prošlega leta in prva predstava letošnje sezone.

Dramatično društvo, čegar odbor se vidno trudi, da vzbudi zá-se toli zasluženih simpatij, ukrenilo je jako dobro, da si je oskrbelo mesto „stare šare“ francoskih in obskurnih nemških piscev prevode priznanih slovanskih iger. Sicer ne vemo še, katere umotvore nam je za letošnje sezono pripravil odbor, ali ako bodo vsi taki in tako predstavljeni, kakor je bilo „Vôdno društvo“, smemo biti zadovoljni.

Dr. Josip Štolba, pisatelj omenjene veseloigre, je poznat češki pisatelj in ravno „Vôdno društvo“ je jeden izmej njegovih boljših duševnih plodov. Predstavljala se je ta igra prvokrat 1. dec. 1886. leta v praškem „Narodnem divadlu“ v občo zadovoljnost.

Da pa oni cenjeni čitatelji naši, kateri niso mogli prisostvovati nedeljski predstavi, vsaj nekoliko izvedo o „Vôdnem društvu“, hočemo jim v kratkih potezah narisati dejanje vse igre.

V malem mestu na Slovenskem biva za blagor ljudstva unet, a premalo praktičen posestnik-bogataš Vojteh Zelenec s svojo hčerko Boženko. Meščanje onega mesta imajo mnogo travnikov in lók, a v njih škodo vije se mej nekaterimi teh travnikov krivenčasta rečica, ki s svojo vodo večkrat preplavlja nabrežna zemljišča. Dočim imajo posestniki teh

zemljišč preveč vode, godi se drugim, ki niso ob reki, tem slabije, kajti o suši uvene jim vse. Zelenec, ki sicer sam ne trpi nikake škode, sklene kot predsednik gospodarske družbe pomôči svojim so-meščanom ter pregovori v mestu stanujočega grofa, ki ima 50% od vseh ob reki ležečih zemljišč, da privoli, naj se osnuje društvo, katero naprosi deželno vlado, da pošlje inženirjev, ki bi vpravili tok krive reke. Ali, da more Zelenec kot predsednik gospodarske družbe napraviti to prošnjo, treba je toliko posestnikov biti s tem zadovoljnih, da imajo vsi nad polovico ob reki ležečih zemljišč. Ker jih ima grof 50%, je to lahka stvar, zato pridobi Zelenec naglo še gospoda oziroma gospo Cebinovo (kajti ona je „gospodar“ v hiši), katera ima 6%. S tem lahko prisilijo manjšino posestnikov za svoj namen. Prošnja se napravi, deželna vlada jo usliši in pošlje inženirja Cirkla, pravega klepetca, in Sevra v omenjeno mesto. Oba se nastanita v hiši Zelenčevi, kamor pa hišni gospodar pokliče tudi svojo sestro Emilijo, da bi zastopala gospodinjo in bila garde-dama Boženkina. Sever spozna v Boženki deklico, na katero je mislil leto dnij, odkar jo je nekdanj v Kostnici srečal. Cirkel informiral se je kot človek, kateremu je denar malik, že v Ljubljani o premoženju in iz zemljiške knjige posnel, da ima Zelenec premoženje, katero je vredno 60.000 glđ.,

Nasproti vsemu temu, dragi moji! se mora vsakdo pokazati moža. Pred vsem mora nas navdajati živo prepričanje, globoko čustvo, da moramo biti tesno zvezani s papežem, ki je od Boga postavljen za varuha sv. vere.

Mi ne smemo tedaj nikakor trpeti, da bi se vez jedinosti, ki nas veže s cerkvenim poglavarjem, kakorsikoli bodi zrahljala; še več, mi moramo skrbeti, da se ta vez vsak čas močna in nerazvezljiva ohrani in utrjuje. In to storimo s tem, če sprejemamo brez izjeme vse verske in pravne nauke, katere nam papež oznanja kot božjo resnico, in če čisto natanko izpolnjujemo vse ukaze, katere za potrebne spozná pri vladanju svete cerkve. Prav mnogo jih je, ki ménijo, da so katoličani, v resnici pa niso. Niso pa zaradi tega, ker verujejo in storé le toliko, kolikor s sami hočejo, ne pa toliko, kolikor jim cerkev ukazuje verovati in storiti. Ne ravnajo se sami po veri, marveč vero obračajo po sebi; oni ne poznajo pokorščine do Boga, temveč hočejo, naj se Bog in njegova cerkev po njih ravná, njim uklanja. Kdor le tako veruje, ta ne veruje v izveličanje; ker on ne veruje krščansko-katoliško.

Trdno prepričani o vzvišeni stopinji, katero zavzemajo papež po božji volji v cerkvi, in prepričani o resnici, da je le ondi cerkev Kristusova, kjer je papež, moramo dalje na to gledati, da bode papežu tudi vsikdar mogoče izpolnjevati svojo visoko nalogo. Kakor božja beseda in božja postava ne more biti odvisna od dobre ali hudobne volje ljudij, isto tako mora biti tudi oznanjevalec in tolmač božje besede, papež, neodvisen od vsake človeške oblasti. Nihče ga ne smé zavirati v oznanjevanju božje besede, če prav se zdi komu nepriležna; in on mora imeti vsak čas prostost, brez ozira na kako svetno moč zahtevati in ukreniti, kar tirja korist neumrljivih duš. Kakor Bog pri svojih sodbah ne more biti nikomur služabnik, prav tako tudi tisti ne, ki nam mora po božji volji kazati pota, po katerih moramo hoditi, da se nam ne bode treba kedaj bati sodbe božje. Z jedno besedo: papež mora biti prost in neodvisen pri izvrševanju svojega vzvišenega nadnaravnega poslanja. — Te prostosti, te neodvisnosti pa pri sedanjih razmerah človeške družbe redno ne more imeti drugače, kakor če tudi v svetovnem oziru ni nikomur služabnik, nikomur podložen, ampak če je sam neodvisen, samostojen vladar. Saj je, če prav vsakdanji, vendar vedno resničen pregovor: „Čegar kruh ješ, tega pesem pevaš.“ Zato tirja korist svete vere, korist kraljestva božjega na zemlji, da se zopet ustanovi primerna, od vsake druge države neodvisna papeževa, ali kar je isto, cerkvena država. Ne moremo in ne smemo se tedaj nikdar odreči, da bi ne uresničevali te zahteve; marveč vsak dan moramo to pravico za cerkev nazaj zahtevati, kakor tudi vsak dan molimo: pridi k nam tvoje kraljestvo. Saj ravno prostost in neodvisnost papeževa nam je porok, da bode moglo priti božje kraljestvo s svojimi blagri k nam v polni meri in nepopačeno, kolikor je to odvisno od cerkvenega poglavarja. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. oktobra.

Notranje dežele.

Nasprotniki *verske šole* vedno oporekajo, da je ni treba, ker jo že itak imamo. Toda državna šolska postava ne zadeva samo ene dežele, marveč celo tostransko državno polovico, v kateri pa ni povsod takó, kakor slučajno pri nas na Kranjskem, kjer se pa tudi lahko brez postave še na slabše obrne. Takó piše v tem oziru „Weser Zeitung“: „Po naredbi c. kr. naučnega ministerstva z dné 26. decembra 1888, št. 15.630, se je šolskim vodstvom veleškega okraja naročilo, da se v vseh onih šolah, v katerih so otroci raznih veroizpovedanj, ne smé moliti „Oče naš“ in „Češčena si Marija“. V Velesu je v mestnih javnih šolah 11 protestantskih otrok in dva židovčka, in zaradi teh ne smé štiristotriinosemdeset katoliških otrok opravljati katoliških molitev. Tu se zopet kaže, kakó lahko jus summa postane injuria summa. Upamo in opravičeno pričakujemo od svojih poslancev, da bodo v tej zadevi rekli odločno besedo. Ko bi pa odgovor in pomoč izostala, potem se je pač položaj zopet za nekoliko razjasnil in naši poslanci bodo vedeli, kaj so sebi in svojim volilcem dolžni.“

Iz Gradca se poroča: Vlada ni potrdila pravil društva „Südmark“, ker niso obsegale določb o pravicah članov in ker se ni prej zadobilo dovoljenje graškega občinskega sveta, kateremu pripada v slučaju razpustitve društveno premoženje. Vložila so se nova pravila.

V *Mayerlingu* je minolo nedeljo dvorni župnik dr. Mayer blagoslovil križ za zvonik na mali samostanski kapelici, v kateri je potem daroval prvo sv. mašo.

Vnanje države.

„Agence Belgrade“ zatrjuje, da *srbska* vlada ni še dobila od Milana določb gledé Natalijinega sestanka z Aleksandrom. „Pol. Corr.“ poroča iz Peterburga: „Povratek kraljice Natalije v Belgrad je rusko javno mnenje z navdušenjem navdal, ker se ta dogodek splošno smatra za poraz kralja Milana. Ob enem pa se sodi, da bo tudi skupščina posegla vmes na korist kraljici-materi. Res je sicer, da je kralj Milan ustavno opravičen, obvarovati svojega sina moralnih vtisov, katere bi nánj napravil povratek njegove matere; toda tudi skupščini ne sme nikdo odrekati pravice, da predrugeči ustavo takó, kakor bolje ugaja narodnim čutom. Na ta način se bo tudi skoro gotovo ta kriza končala.“

Glasilo *bolgarske* vlade, „Svoboda“, v daljšem članku razpravlja vprašanje o priznanji bolgarskega kneza. Turčija je sklenila razposlati dotično okrožnico, ruski veleposlanik pa je to preprečil. Turčija je k takemu prvemu koraku opravičena na podlagi berlinske pogodbe. Izvršuje naj to svojo pravico odločno, kajti omahljivost njena bi primorala Bolgare, da bi ne priznavali več turške suverenosti in bi sami iskali za svoj blagor koristnih sredstev. Članek sklepa z opazko, da leži vrvanje tega vprašanja v rokah Turčije, ki se mora nemudoma odločiti, če noče, da bi je nekega dne ne iznenadili dogodki.

V *Belgiji* preti velik delavski štrajk. Vzroki razprtije mej delavci in delodajalci se v tej deželi niso nikdar odstranili, marveč dosedaj vedno le začasno pozabljali. Posebno v premogarskih okrajih se opazuje velika razburjenost. Sedaj, ko je zima pred hišo, so cene premoga zeló poskočile, dividende

rudniških delnic so se tekom leta podvojile, listi pišejo o veselem razvoju industrije, delavci pa, ki tudi čitajo, hočejo enako gospodarjem imeti svoj delež. Rudniški lastniki nočejo ničesa vedeti o zvišanju plače, socialisti hujskajo, naj se ravno sedaj ustavi delo, ko je veliko naročil, in o sreči se bo smelo govoriti, ako se bo delavska razburjenost mirnim potom polegla.

Izid *francoskih* volitev, kakor že naglašano, je ta, da so republikanci zmagali, vendar pa nasproti opoziciji ne stoji trdna in zložna vladna stranka, ker so radikaleci večinoma za revizijo, kakor se tudi „Gaulois“ tolaži s tem, da je bilo v Parizu 243.793 glasov oddanih za revizijo, proti nji pa 219.650 glasov. Toliko je pa vendar res, da so zmerni republikanci na račun radikalev in boulangisti na račun monarhistov pridobili, čeravno se razmerje strank ni načelno premenilo. Prezreti se tudi ne sme, da je več republikanskih kakor konservativnih vodij propadlo, in s tega stališča ima Casagnac prav, ko pravi, da bo morala vlada bolj na desno kreniti. Ali se bo to res zgodilo, to je drugo vprašanje. Zadnjič se je poročalo, da bo ministerstvo po volitvah odstopilo. Glasilo ministra Théveneta, „Siècle“, temu oporeka, češ, v ministerskem совету ni bila nikdar o tem govorica ter ni nikdo na to mislil. Predvčerajšnji pariški listi naglašajo, da bo zmerna skupina z Léonom Sayem in Ribotom na čelu odslej brojila ne 6, marveč 50 članov; ob enem izražajo nado, da bo vlada iz tega razvidela, kam se mora nagniti, če jej je na tem kaj ležeče, da pomiri deželo in jo obvaruje nadaljnjih spletk. Kakor poroča „Figaro“ iz zanesljivega vira, preselil se bo Boulanger iz Londona na otok Jersey, in sicer iz zdravstvenih ozirov. Njegova bolezen je menda sušica njegove denarnice. Ni pa res, da se je sprl s tovarišema Rochefortom in Dillonom, ki bodeda v Londonu ostala.

V zadnjem času se je v *Brazliji* večkrat pokazalo resno republikansko gibanje, takó da se je ž njim bavila tudi cesarska hiša sama. Zet cesarja dona Pedra, grof Euski, sin vojvode Namourskega, je v svojem govoru v Pernambuku naglašal, da so cesar in vsi člani vladarske hiše pripravljene zapustiti deželo, kakor hitro bi se postavnim in odprtim potom pokazalo, da je to narodova volja.

Izvirni dopisi.

Z Notranjskega, 6. oktobra. Naša Notranjska je že v marsičem pokazala svojo novo izmišljeno „zavednost.“ Take pa, kakoršno so iznašli „Podražanje“ v vipavski dolini, vendar ni še pokazala od časa svojega obstanka do letošnjega leta. Težko mi je to stvar prerešetavati. Kakor pravi Notranjec moram odkritosrčno spoznati, da podraška zadeva ni za Kranjsko nikaka čast, temveč velika sramota; posebno pa za Notranjsko. Da pa opravičim sebe in svoje sorojake ter odvrnem mogoče pri kom kako nepravo misel, štejem si v dolžnost, da o tem dogodku sl. občinstvu nekoliko vrstic napišem.

Šaljiva novica se je gotovo vsakemu zdela, kdor je v prvič slišal, da podraški prebivalci hočejo popustiti katoliško vero in si izbrati drugo. Posebno norčavo se je moralo zdeti vsakemu, kateri pozna pohlevno vipavsko pripristo ljudstvo. Tega sicer ni težko spoznati, saj mnogi Vipavci navadno cel letni dan z malo izjemo po vsi Kranjski okoli tržujejo s sadjem, česnikom, čebulo, pomarančami, limonami itd. Pri vseh svojih malih kupčijah in pičlih do-

a zadolženo za 20.000 gld., tako da ostane še čistih 40.000. Radi teh novcev skuša si pridobiti roko Boženkino. S svojo zgovornostjo in premetenostjo trapi nedolžno, svetá ne poznajočo deklico. Boženka izjavi se, da se ne misli nikdar možititi, ker hoče vse svoje sile žrtvovati narodu svojemu. Tudi Cirkl, hoteč s tem vzbuditi simpatijo, govori deklici, da mu ni mari ženitev in navede kot vzrok nesrečno ljubezen z neko ubožno deklico Emilijo. — Sestra Zelenčeva pride. — Boženka iz vedenja Cirklovega in tetinega spozná, da je to ona uboga Emilija. Ali sedaj ni več uboga, kajti po nekem strici podedovala je 40.000 gld. Tega seveda Cirkl ne vé in vede se proti njej jako hladno, norčuje se iz nekdanjih mladostnih sanjarij. Boženka skuša napraviti iz Cirkla in Emilije par, a Emilija pozna predobro Cirkla, da mu je le za novce, nikakor pa za nevesto. Da ji dokaže to, skleneta po Severu, ki seveda sam ne vé, da je sredstvo pri tem, obvestiti Cirkla, da ima Emilija, proti kateri se tako hladno vede, 40.000 gl. premoženja, katere pa je bajé posodila svojemu bratu Zelencu, tako, da Boženka, za katero Cirkl pogleduje, nima upati nikake dedščine. Boženka prevzame posel, da to pové Severu, ki je sedaj za njo toliko bolj unet, vedoč da je ubožica. Ko Sever pové Cirklu o Emilijinem bogastvu, premeni le-ta takoj svoje nazore in gori sedaj za Emilijo takó, kakor je dozdej za Boženko.

Gospa Cebinova, ki je steber vódnega društva, ima več odraslih hčerk, mej njimi tudi Lili in Meme. Njo jezi, da je Zelenc vzel inženirja k sebi v hišo in ju ni poslal na stanovanje k njej, kajti upala je s tem vsaj jednega, ali najraje oba uloviti za svoje hčere. Hoče se torej maščevati. Kakor nalašč pomaga ji v to Cirklova nepredvidnost, ki je županu obljubil, da bode reko tako vravnal, da mu pripade kos Čelarjevega, prvega svetovalca, travnika, Čelarju pa napravil baš nasprotno obljubo. To zvé Cebinka in naščuva ta dva možaka, razun teh pa še kmete proti Zelencu. Kmetje napadejo delujoča inženirja in ju prepodé. Ob jednem nečejo ničesa vedeti o vódnem društvu, in vse lepe sanje Zelenčeve o zboljšanju travnikov se razplinjijo v nič.

Sever snubi Boženko in jo dobode v zakon, Emilija odbije po denarji hlepečega Cirkla. Baš ko privoli Zelenc v možitev Boženkino s Severom, pride Cebinka in pove Zelencu, da je ona pravo za pravo razrušila vóдно društvo. Kot klepetava ženska odkrije mu tudi vzrok. Da pa se vse dobro izide, skleneta ustanoviti Zelenc in Cebinka novo vóдно društvo ali s tem pogojem, da nova inženirja stanujeta pri Cebinovih.

To je kratek obris „Vódnega društva.“ Bere se gotovo jako suhoparno, ali igra sama je polna šaljivih pritorov, v katerih se čujejo mnogi zdravi

dovtipi, katerih navadno pogrešamo v novejših neslovenskih veseloigrah.

Omeniti nam je gledé igre le nekaj malenkostij, ki igri ne jemljó vrednosti, pač pa motijo nekatere. Naslov „Vóдно društvo“ v slovenskem prevodu glasi se nekako dvoumno, dasi je slovnično pravilno. Mogoče, da je pisatelj izbral ta naslov z namenom, da ga porabi kot dovtip pri kmetu Raku, ki imenuje osuševalce travnikov „povóдне može“. Vendar se nam ta vzrok ne zdí dovolj važen. Dialogi so sicer okoliščinam primerni in duhoviti, vendar so tu in tam malo predolgi v primeri z dejanjem. Ker se dejanje vrši na Kranjskem, kjer nimamo „okrajnih zastopov“, dobiti bode morala v prihodnje Cebinka drug naslov. Izraza „ostaviti“ in „nedostatiti“, ki se večkrat ponavljata, sta sicer našemu gledališkemu občinstvu nova, vendar se jima bode privadilo, kajti v mnogih igrah, ki so se doslej predstavljale na slovenskem odru, bil je jezik več nego „zastarel.“ Sicer je pa prevod jako lep in gladek in „Dramatično društvo“ mora biti hvaležno g. Fr. Gestrinu, da se je lotil tega dela.

Vse dejanje jako živo slika sedanje malomestno življenje, ki se, žal, odlikuje z družbinskimi spletkami, obrekovanjem, hujskanjem itd. Dasi se je igra rodila na daljnem Češkem, vendar smo videli pred saboj narisane nezdrave slovenske razmere. Posebno

hodkih je pošteno. Čeravno se dan na dan sliši o sleparstvu in tatvinah, Vipavci so, kolikor meni znano, do sedaj v naši deželi poštenu ostali. Kdo bi torej mislil, da se more kaj takega zgoditi v kaki vasi vipavske doline! Ko je pa „Sl. Narod“ prinesel v svojih predalih od tod prvi telegram, misliti je bilo že nekoliko, da bi znala biti to resnica. Jaz sicer, čeravno priprost človek, poznam nekoliko časnikarske razmere, posebno pa „Sl. Naroda“, ostal sem torej neveren Tomaž. Da se prepričam o tem sam, poprašal sem več znancev o teh zadevah in kmalu sem izvedel žalostni položaj zaslepljenih Podražanov. Povedano mi je bilo, da zahteva ta vas svojo duhovnijo, da se pa ta zahteva ni še izpolnila; torej kljubujejo in mislijo, da jih to dovede do zaželjenega cilja. In kakor nam zanesljivi viri poročajo, spoznati moramo, da to je res temelj njihovega kujanju.

Predragi Podražci! Kaj naj Vam porečemo mi, Vaši bratje sosedni in notranjski? Kaj družega, kakor da je Vaše obnašanje podobno kujavim otrokom? Ako Vam je „razkolništvo“ toliko pri srcu, da želite v njem umreti, ali je treba iskati vzroka v sedanjih Vaših razmerah? Na ta način pa, kakor Vi ravirate, mora Vas milovati vsak človek, ki ima zdrav razum. Ali bo Vaša fara ohranila dobro ime? Odkritosrečno rečem: Ko bi jaz bil duhovnik, ne šel bi rad v tak kraj. Gmotne razmere gotovo niso najboljše v sedanjih časih; in ko bi tudi bile, kaže se, da bode prihodnost v Vipavi še slabša. Ako se sedaj tako gleda skozi prste pri plači duhovnikov, da Vam je peščico kolekture pretežavno dajati v podporo duhovnikom, kaj pa bode, ako dobite pravoslavnega duhovnika?

Dragi bratje, spametujte se in ne delajte sramote nam Kranjcem, posebno pa sebi.

S Štajarskega, 7. oktobra. (O vojaških šolah) je „Slovenec“ onidan povedal, koliko da se je v iste letos oglasilo učencev.

Ako bi se kdo žel-el natančneje seznaniti z imenovanimi vojaškimi zavodi, zamore pregledati „Godišnje izvješće kr. velike realke u Zagrebu koncem školske godine 1889“. V istem nahaja se sestavek: „C. kr. vojničke realke austro-ugarske. Napisao profesor Pravomil Krbek.“

Da gospod profesor realnošolske zavode preučil, v ta namen mu je vlada dovolila poluletni dopust. Rezultat svojih studij je v Zagrebu 1888 obelodanil pod naslovom: „Naše realke prema srednjim školam u obće, a poimence prema realkam avstrijskim, ugarskim, francuzkim i njemačkim“. V „Izvjješću“ pa posebič opisuje vojaške realke.

V monarhiji avstro-ogerski so zdaj (razven takozvanih kadetskih šol s 3000 gojenci) sledeče vojaške šole: 1. c. kr. tehniška vojna akademija na Dunaji z 200 gojenci za topniški, genijski, pijonirski in železniški zbor; 2. c. kr. vojaška akademija v Dunajskem Novem mestu s 300 gojenci za pešce, lovec, konjike; gojenci obeh akademij pridejo zvršivši tri tečaje kot poročniki k vojni; 3. kr. ogerska domobranska akademija v Budapešti z 260 gojenci, ima štiri tečaje; 4. ces. kralj. višja vojaška realka v

Moravski Granici (Maehrisch-Weiskirchen), ima tri razrede, namreč 5., 6. in 7., vsaki razred tri paralelke, v istih po 50 gojencev; celi zavod šteje 450 gojencev, koje pripravlja za vojaške akademije. Ta zavod si je gospod pisatelj natanko ogledal, v to svrhu je c. kr. vojaško ministerstvo vodstvu bilo ukazalo, naj obiskovalcu ide na roko; 5. c. kr. nižja vojaška realka v Kiseku (Güns) na Ogorskem ima za 200 gojencev prostora; 6. c. kr. nižja vojaška realka v Železnicah (Eisenstadt) na Ogorskem za 260 gojencev; 7. ces. kr. nižja vojaška realka v Košicah (Kaschau) za 200 gojencev; 8. c. kr. nižja vojaška realka pri Sv. Hipolitu na Dolnjeavstrijskem, prostora je za 200 gojencev. — Nižje vojaške realke imajo po 4 razrede in pripravljajo za višjo realko.

Pisalec teh vrstic naj še opomni samo to, da razprava obsega 17 listov in da gosp. profesor med ostalim hvali internate — a to so vse vojaške šole brez izjeme —, kjer gojenci najdejo vse, kar jim je treba za dušo in za telo, in le v internatih da je možno vzgajati „u pravom smislu rieči“, vzrejevati v pravem pomenu besede.

Z Dobrne, 7. oktobra. Pod črto v „Slovenec“ št. 199 je gospod „Martin“ kot bivši topličar letošnji med ostalim omenjal našo sv. Nikolaju posvečeno cerkev-podružnico, rekši, da so jo ob času manije za podiranje družnic obvarovale žene.

Poslopje neznane starosti potrebovalo je popravka. Prenavljajo je sedaj. Minoli teden so zidarji na dan spravili kameno ploščo. Na jedne strani iste se na vrhu ob oglih nahajata dva zmaja, vsak v svojem kotu. Srednje polje kaže rimskega vojaka s sulico v desnici. Pod podobo je ob desnej strani iste črka D, a ob levej M. Spodnje polje pod „vojakom“ je okvir in med obrobjem lahko bereš sledeči napis:

AVR . VICTOR ML . L .
 . ITA . BELLO DESIDE
 RATVS . HOSTE GV † CA
 AN . XXX . AVR . LVPVLA . CON
 KARISSIMO . F .

Opomba. V napisu v prvi vrsti je ob M znamenka L naslonjena (= miles latini imperii). V drugi vrsti je črka T združena z A s potezo nad A. Podobno v tretji vrsti je T zvezan z V, kjer je vodoravna poteza nad prvo polovico znamenke V; v isti vrsti pred zadnjim zlogom je križ, črta istega molí nad površje črk, a spodaj sega nekoliko nižje pod črke, poprečna črta je ravno ob vrhu črk-sosedic, spodaj ste pa čez dolgo križno črto dve mali križni črtici. V četrti vrsti je N naslonjen ob A (= anno); za tem so tri srpo ležeče črte in čez vse tri od leve strani zgoraj proti desni zdolaj ena poteza; sledeča kratica je kakor ena znamenka, ker je na A naslonjen V, a na V se naslanja R; pri zadnji kratiki je O znotraj v črki C. V petej vrsti sta združena R in I tako, da se nad vodoravno črto R nahaja pika.

Kako da je kamen prišel v ta kraj, je težko odgovoriti. Z dosedanjim tlakom ga menda niso kupili nikjer, ker je spomenik od slabega mramorja, a ostalo kamenje je domača ruda-apnenec. Možno,

da so odkod dobili za bivši grad Schrotteneck na bližnjem Stražišču, od tega poslopja se danes vidi samo še neke vrste klet, ostalo je razpadlo popolnoma in rabljivo kamenje je raznošeno.

Podobi je oprsje nekoliko okrhano, ostalo je vse še precēj razgovetno. Neki tukajšnji amatér je spomenico fotografiral. Ista bo za bodočnost pri cerkvi-podružnici shranjena na prostejšem torišču.

Dnevne novice.

(Nižjeavstrijski namestnik) baron Possinger je vsled svoje prešnje umirovljen, njegov namestnik je sekijski načelnik v notranjem ministerstvu grof Kielmannsegg. Novoimenovani namestnik je rojen dne 13. februarja 1847, sin bivšega hanoveranskega državnega ministra grofa Kielmannsegga. Služboval je kot okrajni glavar v Sechshausu pri Dunaji, vladni svetovalec v Bukovini in v notranjem ministerstvu kot ministerjalni svetovalec.

(Gosp. Nikola Badovinac,) c. kr. dvorni svetovalec in bivši župan mesta Zagreba, je prišel te dni v Ljubljano zaradi očesne bolezni. Gosp. dr. Emil Boeck je danes izvršil operacijo z izvrstnim vspehom.

(„Glasbena Matica“) razpošilja ta teden društvene muzikalije za leto 1889. Ker so se pričetkom tega leta tudi razpošiljale muzikalije, opomniti nam je, da so te veljale za društveno leto 1887/88, sedanje pa veljajo za leto 1888/89. Ker društveno leto teče od 15. septembra do 15. septembra, kakor vsako šolsko leto sploh, dostavljamo dalje, da so ob enem zaradi prilike po pošti poslanim muzikalijam priložene pošne nakaznice, katere le treba izpolniti in „Glasbeni Matici“ odposlati društvenino za l. 1889/90, oziroma zastanke iz prejšnjih let. Opozarjamo še častite društvenike, da ima „Glasbena Matica“ svoj propisani občni zbor dne 12. t. m. zvečer ob 7. uri v društvenih prostorih v Virantovi hiši.

(Domača umetnost.) Poroča se nam, da bodo jutri popoldne ob 4. uri v c. kr. dvorni livarni g. Alberta Samasse za poskušnjo zvonili z zvonovi, ki so viliti za cerkev „Jezusovega Srca“ v Gradci; navzoč bode tudi prevz. gosp. knezoškof ljubljanski Ti zvonovi so največji, kar jih je bilo vilitih v tukajšnji livarni, ter tehtajo do 8700 kg., to je, 154 stotov; največji zvon sam tehta 3800 kg. Zvonovi so uglašeni v „A-dur“-akordu v zvezi z górenjo melodijo; ta kombinacija je bila v prejšnjih stoletjih jako priljubljena. Sostava glasov je tako raznovrstna, da se more s temi zvonovi zvoniti v deseterih harmonijah in melodijah. Dva največja zvonova sta darovala kneza Alfred in Alojzij Liechtenstein. Zvonove bodo še ta teden prepeljali v Gradec, kjer jih bodo dne 21. t. m. posvetil prevzvišeni knezoškof graški. Vstop v livarno je jutri vsakemu dovoljen.

(Imenovanje.) Polkovnik domačega pešpolka št. 17, g. Karol Heyrowsky, imenovan je poveljnikom 12. peš-brigade v Celovci.

(Poročila) se je dne 4. t. m. hči ces. namestnika v Dalmaciji, fml. Blažekovića; z brambovskim nadporočnikom Ignacijem Schmidom pl. Fussino.

„Glasbena Matica“.

„Glasbena Matica“ izdala bode ravnokar „novo teoretično-praktično klavirsko šolo“ g. Foerster-ja, op. 40. III. zvezek. Natisnila Engelmann in Mühlberg v Lipsiji. Cena 1 gld. 10 kr.

Zvezek obsega na 106 stranéh velike oblike mnogo jako zanimive tvarine. (Ta zvezek je močnejši od prejšnjih, da bode moč s 4. zvezkom dovršiti šolo.)

Že o prvih dveh zvezkih izjavili so se domači in tuji strokovni listi zelo pohvalno. Z veseljem smo pregledali tudi ta zvezek, v katerem so prirejene vsestranske vaje, iz katerih veje fini muzikalni ukus, ki je le mojstra last. Po pravici ima naslov „teoretično-praktična šola“, ker ima tako vrejeno tvarino, da se učil učenec polagoma, korak za korakom. Pri vseh „dur“-tonovih načinih („mol“-tonove načine si je prihranil za 4. zvezek) vadi najprej dotično škalo, za tem pa ima povsod kratke, a jako mične „Etude“, v katerih uporablja škale zdaj v desni, zdaj v levi roki (kar je zelo potrebno, da se vadite obe roki enakomerno), vmes pa vplete prelepe domače in druge narodne pesmi, ki nas razveseljujejo s svojimi živahnimi ritmi. In kako bi ne zaigralo radosti srce gojencu, ko igra pesmi, ki jih prepevata domá mati in sestra, — katere se je že tudi sam učil peti v šoli, — sosebo, ako so postavljene tako do-

vršeno, kakor tú! Spominjamo le na narodne pesmi Foersterjevega „Triglava“; kdor jih pozná, vé, kako mojstersko jih razume prirediti!

Lahko umevno razlaga trijole, ako pride trijola na dve enaki noti, dve piki pri noti, arpedžijo, muzikalne olupšave, kromatično lestvico, menjavo prstov na isti tipki itd. Zelo veseli bodo gojenci tudi originalno-čveteroročnih „Schubertovih valčkov“, katere je skladatelj izbral in priredil v ponovilo vseh „dur“-tonovih načinov. Številke za prste stavil je povsod, kjer so potrebne. Nekatere vaje je moral skladatelj skrajšati, marsikatero opustiti, da bi se ne nakupičila tvarina, ker sicer ne bi bilo moč izdati tako cene „klavirske šole“. Odveč nam je skoro omenjati, da nobena šola ne more imeti vso tvarino, ki naj bi dovedla učenca do popolnosti, ampak vsak praktičen učitelj vložil bode med te vaje ugodne skladbe raznega žanra od raznih skladateljev.

Uvažujoč, da je Foersterjeva šola prva, ki učil učenca na podlagi slovenskega jezika, na podlagi narodne pesmi, vse v tako mojsterski obliki, biti smemo ponosni na našo „prvo slovensko klavirsko šolo“.

Iz srca jo torej priporočamo vsem, ki se hočejo temeljito naučiti klavirja, pa tudi onim, ki se že učé po kaki drugi, bodisi katerikoli šoli, priporočamo te izvrstne vaje.

umestna je pri nas graja ženstva gledé domoljubja, da ne omenimo družih gréh razvad modernega življenja. Samopridnežev, kakoršen je Cirkel, županov Razpotnikov, klepetavih in obrekljivih Cebink, modernih Emilij, oskrbnikov Vozlov, svojeglavnih Rakcev, najdemo premnogo, a redko so sejani idealni Sevri, domoljubne in naivne Boženke.

Vse igralno osobje je igralo v obče gladko in dobro. Posebno dobro ste pogodili gospa Zvonarjeva Avrelijo Cebinovo in gđc. Gostičeva naivno Boženko. G. Borštnik je imel le kratko vlogo, a je izvrstno predstavljal kmeta Rakca. G. Sršen je kot Zelence posestnik in predsednik vódnega društva imel največjo in najtežavnejšo vlogo, katero pa je izvršil na občno zadovoljnost; le to željo dostavimo, da bi pri reprizi bil malo točnejši. G. Slavko kot inženir Cirkel, in g. Danilo kot Sever sta se uživala v svoji nalogi ter ju izvršila izborno: prvega vloga je v igri najhvaležnejša, dasi težavna. Gđc. Nigrinova je kot Emilija vrlo ugajala. G. Verovšek (urednik „Našega Vestnika“), g. Perdan (župan Razpotnik), g. Šturm (prvi svetovalec Čelar), gosp. Lovšin (kmet) so pripomogli k skupnemu vspehu.

Upamo, da bodemo „Vódnó društvo“ še večkrat videli na slovenskem odru.

(Povodenj.) Vsled vednega deževja je te dni Unec preplaval vso planinsko dolino na Notranjskem. Iz Siska se poroča, da je narasla Sava naredila mnogo škode.

(Letina.) Iz Konjic na Štajerskem se poroča, da je letos prav slaba letina. Pšenice, rži in koruze so malo pridelali, krompir je gnil, ajdo je vzela slana, trte je spridila strupena rosa. Grozdje tudi ni moglo prav dozoreti vsled slabega vremena.

(Hrvoja.) Včeraj smo po „Obzoru“ priobčili vest, da je komisija madjarskih učenjakov v Carji-gradu v sultanovi knjižnici našla glagolski kodeks s sliko in grbom spljitskega vojvode Hrvoje. Danes čitamo v „Obzoru“: „To nas spominja znanega madjarskega „učenjaka“, ki je glagolsko pismo smatral hunskim, ter se „siromak“ trudil, da ga pretolmači s pomočjo madjarskega jezika. Ali poznajo madjarski učenjaki glagolico? Znan je Hvalov rokopis cirilski, pisan za časa Hrvoje. Ali ni tak tudi oni v Carjigradu? Madjarski učenjaki so „in slaviceis“ pravi „fratelli ignorantelli“.

(Žid je kupil cerkveno posestvo.) Ogerski listi poročajo, da je kupil lepo posestvo Sv. Jan pri Elefautu, doslej lastnina verskega zaklada, židovski odvetnik v Nitri, Herman Kállai, za 43.000 gld. Katoliški list „Magyar Allam“ je radi tega napal ogersko ministerstvo notranjih zadev, da je takó veliko posestvo prepustilo židu za neznatno ceno. Lepe so te razmere na Ogerskem.

(Odbor katol. tiskovnega društva) objavi vsled razodete želje imena onih č. gg. udov-letnikov, kateri imajo za 1889 letnino že plačano. Tule so: J. Bilec, J. Brenc, F. Boncelj, M. Bogolin, J. Berlic, V. Bernard, J. Bajec, J. Debeljak, J. Dolinar, A. Dolinar, Jos. Dolinar, F. Dolinar, B. Elbert, M. Erzar, A. Fine, P. Fabiani, A. Fettich-Frankheim, M. Fröhlich, F. Gornik, J. Golob, J. Grčar, J. Habe, A. Hočevar, J. Hladnik, P. Hauptman, J. Jereb, F. Jeršič, F. Jereb, J. Jarec, F. Jarec, J. Kobilica, F. Krek, F. Kumer, M. Kljun, R. Kokalj, F. Kunsteli, F. Kadunc, F. Kosec, F. Klemenc, L. Kristofič, M. Mrak, J. Müller, G. Majer, A. Mali, J. Novak, L. Oblak, J. Okorn, J. Porenta, M. Pintar, M. Prijatelj, M. Petrič, V. Pečnik, A. Pipan, A. Petrič, P. Peterlin, M. Povše, F. Pavlin, A. Plečnik, J. Pele, A. Ponikvar, Fr. Rihar, S. Robič, J. Razboršek, L. Skufca, T. Sterle, J. Strbenec, J. Sakser, L. Smolnikar, A. Stenovec, G. Šlibar, J. Šafar, J. Šušelj, J. Tomažič, M. Torkar, F. Tavčar, J. Tomelj, K. Texter, A. Vehovec, J. Vidergar, J. Zorec, F. Zorec, J. Zupaneč, J. Zupan, A. Žlogar, A. Žgur, A. Žužek.

(Vodstvo c. kr. poštne hranilnice) razposlalo je uradno okrožnico št. 10 z računom za mesec september. V varčevalnem prometu vložilo se je 91.648krat za 1.316.137 goldinarjev, v čekovnem pa 417.846krat za 62.312.940 goldinarjev, skupno torej 63.629.077 gl., od tega na Štajerskem 26.083krat za 2.503.649 gl., na Koroškem 7553krat za 732.028 gl., na Kranjskem 5627krat za 549.202 gl., v Primorji 7410krat za 913.844 gl. Vrnilo se je v varčevalnem prometu 30.162krat za 1.258.195 gl., a v čekovnem 112.761krat za 62.298.341 goldinarjev, skupno torej 63.556.536 gl.; od tega pride na Štajarsko 4216krat za 1.371.295 gl., na Koroško 1149krat za 236.172 gld., na Kranjsko 768krat za 150.173 gld., na Primorsko 2655krat za 1.029.900 goldinarjev. Od 12. januarja 1883 do konca minolega meseca se je

24.474.388krat vložilo za 2.676.692.446 gl. 21 kr., a vrnilo 7.270.572krat za 2.628.316.193 gld. 81 kr., vsled tega je v blagajnici preostalo čistih 48.376.252 gl. 40 kr. Med povračili je tudi 11.440.740 gl., za kar je urad vložnikom na zahtevanje kupil in odposlal vrednostne papirje. Rentnih knjižic je v prometu 9550 v vrednosti 9.148.850 gl., vložnic pa 703.953, a knjig čekovnic 15.552. Število vložnikov je narastlo za 4898 oseb. V neuradnem delu okrožnice priobčene so črtice o poštni hranilnici na Ogerskem, Francoskem, Nizozemskem, Švedskem, Angleskem.

(Umrlo) je v Ljubljani od 29. septembra do 5. oktobra 21 oseb, in sicer 11 moškega in 10 ženskega spola; med temi v deželni bolnišnici 9, v hiralnici 2. — Rojenih je bilo ravno v tem času 18 otrok, in sicer 6 moškega in 12 ženskega spola.

Raznoterosti.

— Najdražji konj. Vojvoda Westminsterki je znanega zmagovalca pri dirkah „Ormonda“ donu Juanu Bocau u v Buenos-Ayresu prodal za 14.000 šterlingov, to je našega denarja 150.000 gold. — najvišja cena, ki se je kedaj plačala za kakega konja.

— Berolin je dné 1. septembra t. l. brojil 1.497.153 prebivalcev.

Telegrami.

Dunaj, 9. oktobra. „Wiener-Zeitung“ objavlja umirovljenje namestnika Possingerja z zopetnim izrazom Najvišjega priznanja za dolgoletno zvesto in požrtvovalno delovanje in imenovanje naslednika Kielmannsegga.

Praga, 9. oktobra. Staročesko glasilo „Hlas Naroda“ pravi, da bo deželnozborska večina naravnost odklonila slučajen predlog Mladočehov gledé adrese, v kateri bi se prosilo za kronanje, ker edina okoliščina, da je bil za namestnika imenovan Thun, še ne zadostuje, da bi se mogel položaj za rešitev tako važnega vprašanja smatrati ugodnim.

Trst, 8. oktobra. Tukajšnji „Piccolo“ poroča iz Cagliarija: Posledice povodnji so strašne; 300 hiš se je podrlo, dvem tretjinam preti ista osoda. Polja so pokrita s peskom in mrtvimi živinčeti, vinogradi so popolnoma uničeni. Prebivalstvo je moralo pol nago bežati v cerkve. Pri rešilnem delu so se vojaki izborni odlikovali. Dežuje še vedno. V Salargi-u se je 800 hiš podrlo. Revščina in obupnost nepopisni.

Umrli so:

8. oktobra. Antonija Stedri, nadinženirjeva žena 79 let, Nunske ulice 4, marasmus — Marija Tome, delavčeva žena, 66 let, Streliške ulice 8, vodenica.

V bolnišnici:

7. oktobra. Janez Anžlovar, kovač, 24 let, febris septica.

Tuji.

7. oktobra.

Pri **Stonu**: Kloss, Schink, Jaklič, Kerschbauer, Glas, Moser in Maschek, trgovci, z Dunaja.

Pri **Maltcu**: Kaiser in Sattler, c. kr. pristav, iz Beljaka. — Markl, c. kr. poročnik, iz Trbiža.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		732 6	11 5	brezv.	megla	2 50
8. u. pop.		733 9	15 8	sl. svzh.	oblačno	dež
9. u. zveč.		734 4	12 8	"	"	"

Srednja temperatura 10 1° za 2 5° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 95 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 % "	84 " 90 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 70 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 70 "
Akoije avstr.-og.ške banke	922 " "
Kreditne akcije	305 " 75 "
London	119 " 40 "
Srebro	— " "
Francoski napoleonid.	9 " 47 "
Cesarski cekini	5 " 67 "
Nemske marke	58 " 32 1/2 "

Tržne cene v Ljubljani

dné 9. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 66	Špeh povejen, kgr.	— 68
Rež,	5 —	Surovo maslo, "	— 70
Ječmen, "	4 33	Jajce, jedno, "	— 3
Oves, "	3 —	Mleko, liter, "	— 8
Ajda, "	5 —	Goveje meso, kgr.	— 56
Proso, "	4 36	Telečje, "	— 60
Koruz, "	5 —	Svinjsko, "	— 60
Krompir, "	2 67	Koštrunovo, "	— 32
Leča, "	12 —	Pišanec, "	— 40
Grah, "	13 —	Golob, "	— 18
Fižol, "	10 50	Seno, 100 kgr.	2 23
Maslo, kgr.	— 84	Siam, "	2 23
Mast, "	— 70	Drva trda, 4 □ mtr.	6 50
Špeh svež, "	— 60	" mehka, "	4 15

Cerkvenec,

krog 36 let star, ki je že dlje časa služboval, išče službe, če je mogoče, na kaki večji župniji. (5-4)

Natančneje se izvé pri opravištvu.

Izurjen dacar

se sprejme v službo.

Prošnje do 15. t. m.

V Kamniku, dné 6. oktobra 1889.

Fischer s. r.,

župan.

(3-2)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Brata Eberl,
 izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.
 Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljubljana,
 za Franciškansko cerkviyo v g. J. Vilharja hiši št. 4.
 priporočata precast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.
 Posebno priporočilne za prekupee so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najdneje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (16)
 Cenike na zahtevanje.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev
 opatije Soulae (Gironde).
 Dom MAGUELONNE, prijor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po prijorji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepcuje in popolno ozdravi celjusti.

Zares močno ustrezemo našim p. n. čitateljem, opozorujé na to starodavno ter prekorišno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrška **SEGUIN** Bordeaux (Francija)

Rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobica se v vseh lekarnah in prodajalnicah dišav. (8)

Kupijo se knjige

posamezno ali v več iztisih, katere so po knjigotržcih popolno razprodane, in sicer:

Duhovni Pastir, 1884. in 1885. letnik.

Cecilija, I. del. (Izdala družba sv. Mohora v Celovci.)

Slovar, Janežičev, slovensko-nemški in nemško-slovenski.

Jezičnik, razni letniki.

Ponudbe vsprejema

„**Katol. Bukvarna**“
 v Ljubljani.

(3-3)